

Proslava 70-letnice škofa dr. Gregorija Rožmana

Na slavnostni akademiji, ki se vrši v škofovo čast, nastopijo tudi clevelandski "slavčki": — Mrs. Josephine Petrovič, Miss Caroline Budan in Mr. Eddy Kenik.

CLEVELAND. — Ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman, ki živi med nami v Clevelandu, praznuje v ponedeljek 9. marca svoj 70. rojstni dan. Katoliški Slovenci v Ameriki so se odločili, da bodo sedemdesetnico slovenskega cerkvenega kneza in narodnega vodnika slovesno praznovali. Za dan proslave je

Eddy Kenik

bila določena nedelja 8. marca. Slavljence bo imel dopoldne ob desetih slovesno pontifikalno mašo v župni cerkvi sv. Vida, pri kateri bo pridigal šentlovenski župnik msgr. J. J. Oman.

Popoldne bo v dvorani Slov. narodnega doma na St. Clair Ave., slavnostna akademija, pri

kateri sodelujeta igralski družini "Sloven. odra" in "Lilije", pevski zbor "Korotan" in znani solistki Mrs. Josephine Petrovič in Miss Caroline Budan, in solista Mr. Eddy Kenik in Mr. Franček Gorenšek.

Sporod je izredno skrbno sestavljen in bogat. Sodimo, da ni zavednega Slovence v Clevelandu in okolici, ki se te akademije ne bi udeležil. Vstopnice so naprodaj in Orazmova trgovina v SND in pa v Slov. pisarni na Glass Ave.

Caroline Budan

Novi grobovi

Anton Dolinar

Po daljši bolezni je preminul na svojem domu na 19202 Muskoka Ave. Anton Dolinar, star 70. let. Tukaj zapušta soprogo Mary, rojeno Konjar, doma iz vasi St. Valburga fara Smlednik, 5 otrok, Louis Anne Vitalic, Anthony, Leona Miller, Gertrude Frick, več vnukov in pravnukov ter brata Josepha. Rojen je bil v Ljubljani, kjer zapušta brate Tent 1288 T. M. Pogreb se vrši v petek jutraj ob 8:45 uri iz Jos. Zele in sinovi pogrebnega zavoda na 458 E. 152. St. ter v cerkev Marije Vnebovzetje ob 9:30 uri in nato na St. Paul pokopališče.

"Ni še dolgo temu, ko je bil Mihajlovič naš prijatelj"...

Ali je zunanja politika Anglije le priložnostno lovljenje koristi?

LONDON. — List The Catholic Times poroča pod naslovom: Povabilo Tita — sramota in žalitev:

Tito je neusmiljen diktator. — Od kar je zgrabil oblast, se je izkazal kot zagrizen nasprotnik vere in je podvrgel katol. cerkev v Jugoslaviji brezprimernemu preganjanju.

Naša dežela se je dolga leta upravičeno hvalila, da vztrajno, dosledno in globoko zavrača vse, kar je količkaj v zvezi z nestrpnostjo.

Zato so ne samo katoličani, ampak tudi mnogi drugi silno žalostni, ker je zunanji minister povabil Tita v našo državo, — kjer naj bi bi dobrodošel gost naše vlade.

Način, kako je bila izvedena ta diplomatska poteza, se nam zdi sramoten za vlado in našo državo, zato smatramo in čutimo, da je težka žalitev.

Ne moremo niti misliti, da bi bila zunanja politika naše vlade le skupek priložnostnega lovljenja koristi. Toda kaj naj si drugače mislimo, če bo človek, kakršen je Tito, kmalu gost naše vlade? Kje vendar ni še tako dolgo, ko je bil gen. Mihajlovič prijatelj naše domovine in vlade. Kje je on danes? Naši lastni politiki naj nas nikar ne vodijo za nos z izgovori, da so to notranje zadeve tud države. — Niso in niso! Nasprotno, to so zadeve, ki morajo živo zanimati vse tiste sile — med temi smo tudi mi, — ki so podpisale štiri svobodščine in Listino o človečanskih pravicah.

ANSWER
THE
CALL

1953
RED CROSS
FUND

TRPKA BESEDNA BITKA PRED FORUMOM Z. N.

Nesramnost bivšega sovjetskega državnega tožilca, ki je v prvi sovjetski čistki poslal deset-tisoče žrtev v smrt, ne pozna nobenih mej. — Brez zadrege in rdečice sramu stari krvnik laže, da svet strmi. — Po stari komunistični taktiki obtožuje druge vprav istih zlodejanj, ki jih komunisti sami vrše.

ZDRUŽENI NARODI, N. Y. Združene države in Sovjetija so v ponedeljek trpkobolno drugo, da hočejo z uporabo "azijskih vojakov za topovsko hrano" podaljšati korejsko vojno.

Sovjetski zun. minister Višinski je v trideset ur trajajočem govoru ki je bil vsekakor namenjen v propagandne svrhe obdolžil Eisenhowerjevo administracijo, da hoče na vsak način novo svetovno vojno.

Na te obdolžbe je nemudoma vstal Henry Cabot Lodge, novi prvostanik amer. delegacije, ki je odločno in jezo zavrnil sovjetske obtožbe. "Sovjetija je tista, ki uporablja Azijce kot topovsko hrano, ne Amerika!" je zaključil.

Nesramne laži Višinskega Višinski je izjavil, da je Eisenhowerjeva deneutralizacija Formoze "jasen dokaz", da hoče Amerika razširiti vojno na Daljnem vzhodu.

"Ves svet pozorno zasleduje uvažanje načrta, da se ustanovi armada v Aziji — na Japonskem, na Formozi, Burmi, v Pakistanu, Thailandu in Južni Koreji — to je načrt, da se uporabi Azijce za hrano topov. Jasno je, da v takih okoliščinah ne more biti govora o kakem mirovnem programu".

Odgovor ameriškega delegata Na to obdolžbo je vstal Lodge ter rekel, da so Sovjeti tisti, ki uporabljajo Azijce za topovsko hrano, ne Amerikanci. Nato je povedal, da so Sovjeti pozvali v boj Severnokorejce in kitajske komuniste, da se borijo za njihovo (sovjetsko) stvar.

V teku svojega strupenega govora je Višinski iznesel sledeče glavne obdolžbe:

ODLOK preds. Eisenhowerja o končanju nevtralnosti Formoze je "jasen dokaz", da namerava republikanska administracija razširiti vojno na Daljnem vzhodu in razplamteti novo svetovno vojno.

ZDR. DRŽAVE hočejo prenesti poudarek daljnovzhodne vojne s kopnega na morje.

AMERIKANCI, med njimi senator Styles Bridges, so javno grozili z uporabo atomske bombe "proti korejskemu ljudstvu".

Zvrščanje lastnih zločinov na druge Nagel odgovor delegata Lodge-a je bil po vsej priliki samo preliminar, ker si ni mogel kaj, da ne bi odgovoril na nesramno obdolžitev Višinskega, ki je rekel, da uporablja Amerika Azijce za topovsko hrano, ko so vendar vsemu svetu znane ogromne žrtve ameriškega vojaštva v Koreji, kjer se morajo Korejci in Kitajci bojevati za sovjetske interese. Sicer pa je zdaj vsem dovolj znana komunistična taktika, da dolžijo druge tega, kar sami počenja.

Lodge je nato pribil, da Sovjetija oskrbuje Kitajce in Korejce z vsem potrebnim orožjem ter dodal: "Ker se sovjetski vojski dejansko ne borijo, temveč samo Azijci, Sovjetije ne skrbi, kaj se dogaja."

Ujetnikov se ne bo pustilo usodi

Nato je Lodge jedko in ogorčeno zavrnil sovjetske predloge za končanje korejske vojne, posebno idejo, da se prepusti odložitve vprašanja ujetnikov komisiji, ki bi odločala v prid Sovjetije. Komunisti bi držali tisoče in tisoče ujetnikov kot talce in kot batino za Združene narode, da jih prisilijo na pristaneke njihovih pogojev, med tem ko bi hoteli z gradnjo novih letališč in pričeli z novo agresijo, če bi to vprašanje ne bilo rešeno njim v prid.

"Nobena dežela, ki se bori sedaj v Aziji, ne bo prepustila ujetnikov njihovim usodi", je rekel Lodge.

Uradno naznanilo o polovanju japonskega princa v Evropo

Na potu tja bo prepotoval Kanado, nazaj grede pa vse Združene države.

TOKIO. — Tukaj je bilo naznanjeno, da bo japonski prestolonaslednik 19-letni Akihito, ki bo prisostvoval kronanju angleške kraljice Elizabete, potoval preko Kanade, kjer bo obiskal vsa večja mesta.

Na potu domov pa bo podvel ekstenzivno turo po Združenih državah. Podrobnosti ameriškega obiska in potovanja niso bile še objavljene.

Potovanje h kronanju angleške kraljice bo prvo večje opravilo prestolonaslednika kot reprezentanta Japonske v inozemstvu. Rečeno je, da se fant z vnmemo pripravlja na to potovanje.

V inozemstvu bo ostal približno šest mesecev. Dne 30. marca bo odpotoval iz Jokohame in bo dospel v San Francisco 11. aprila. Kanadsko turo bo pričel 13. ali 14. aprila. Dne 22. aprila bo odpotoval s parnikom Queen Elizabeth iz New Yorka v Anglijo.

Izgubil je stavo in — življenje

POTTSVILLE, Pa. — Hobart Heckman, star 58 let, je stavil s tovariši, da dene lahko hkrati v usta šest trdo kuhanih jajc. Usta izgubil je stavo in — življenje.

Heckman je stlačil štiri jajca v usta, pa se mu je eno strlo in mu z lupino vred zdrknilo v grlo. Pričel je kašljati, pri čemer so mu spolznila po grlu še ostala tri jajca, ki so ga pa tudi zadušila.

Smrtna obsodba bivšega gestapovca

BORDEAUX, Francija. — Tukaj je bil obsojen na smrt 63-letni Michael Hambrecht, bivši gestapovski poglavar v Perieux, kjer je dal pomoriti 166 francoskih civilistov.

(Škoda, da ima zver samo eno življenje! Ured.).

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Druga obletnica — V četrtek ob 6:30 bo v cerkvi sv. Vida sv. maša za pok. Antona Novak v spomin 2. obletnice njegove smrti.

Deseta obletnica — V četrtek ob 7:15 bo v cerkvi sv. Vida maša za pok. Josepha Hrovat v spomin 10. obletnice njegove smrti.

Zahvala — Odbor Društva sv. Štefana št. 224 KSKJ se tem potom zahvaljuje A. Grdini st. za kazen slik pri fari sv. Pavla na E. 40. St. zadnjo nedeljo.

Iz bolnišnice — August Pintaric Sr., 1444 E. 40. St., se je vrnil iz bolnišnice in se zahvaljuje za obiske in vobčila. Obiski na domu dobrodošli!

Obleke in plašči — Kdor želi dobiti obleko ali plašč neposredno iz tovarne, naj pokliče Benno B. Leustig, EN 1-3426.

Vstopnice naprodaj — Glasbena Matica sporoča, da so vstopnice za njen spomladanski koncert, ki bo 22. marca v SND na St. Clair Ave. že v prodaji. Stanejo \$2.00, \$1.50 in \$1.00. Dobite jih pri Orazmavih v SND ali pri A. Šubelj, EX 1-8638.

Voditelj priznava, da francoski komunisti izgubljajo tla v deželi

Komunistični voditelj Duclos je javno priznal, da partija izgublja na članstvu in popularnosti.

PARIZ. — J. Duclos, voditelj francoske komunistične partije, je 1. marca javno povedal, da je komunistična partija izgubila svojo popularnost med ljudstvom kakor tudi veliko procentualno število svojih članstva.

Dejal je, da rekord izkazuje, da je od leta 1951 izstopilo iz partije veliko število njenih članov.

Duclos, ki je govoril na Komunističnem feder. kongresu v Aubervilliersu, je dalje dejal, da je pričakovati še nadaljnega izstopanja iz partije.

NAJNOVEJŠE VESTI

MOSKVA. — Moskovski radio je danes zjutraj naznanil, da je Josipa Stalina zadela kap in da je njegovo stanje skrajno nevarno. Naznanilo pravi, da sta njegova desna roka in noga paralizirani, da ne more govoriti in da mu je srce oslabevalo. Vzrok obolenosti je krvavitev možgan.

WASHINGTON. — General Van Fleet je prispel včeraj v Washington, kjer je bil deležen pozdrava in sprejema, kakršne prirejajo junakom. Potrdil je svojo prejšnjo izjavo, da je osma armada v Koreji nepremagljiva.

TEHERAN. — Iranski premier Mossadegh je izšel kot zmagovalček iz notranjih homatij in izgredov.

NEW YORK. — V Bronxu je nastal včeraj požar, v katerem je zgorelo sedem ljudi — pet moških in dve ženski.

NEW YORK. — Danes prispe s parnikom v Združene države Anthony Eden, zunanji minister velike Britanije. Po izkrcanju v New Yorku se bo odpeljal v Washington.

Ambasador Bohlen zagovarja in brani jaltski sporazum pokojnega predsednika Roosevelta

Ob času jaltkega sporazuma je imela Sovjetija že dejansko kontrolo nad Poljsko. — Če bi ne bilo tega sporazuma, bil bi zemljevid Evrope danes prav takšen, kakršen je. — Bile pa so nepotrebne koncesije Sovjetom v Kitajski.

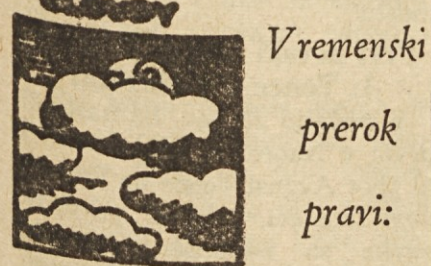
WASHINGTON. — Charles Bohlen, katerega je predsednik Eisenhower imenoval za ambasadorja v Moskvi, je nastopil v obrambi pokojnega predsednika Roosevelta, ki je hotel doseči sporazum s Sovjeti, ter dejal, da bi bil zemljevid Evrope danes prav tak, kakršen je, če bi ne bila Jaltka pogodba nikoli sklenjena. Toda koncesije Sovjetom v Kitajski pa so bile, po njegovem mnenju, nepotrebne.

Te izjave je podal Bohlen tekom tajnega zaslišanja pred senatnim odborom za zunanje zadeve, kakor je naznanil senator Wiley, predsednik odbora, ko je bil zavrnjen predlog, da bi bilo zaslišanje javno.

Bohlen je bil poklican na pričevanje pred senatni odbor, ker je kot ruski lingvist prisostvoval obema konferencama — v Jalti in Potsdamu. Pri prvi je bil Roosevelt, pri drugi Truman.

Apel predsednika Eisenhowerja Predsednik Eisenhower je apeliral na kongres, naj obsodi Sovjete zaradi "perverziranja" sporazumov, ki so povzročili t. i. suženjstva svobodnih ljudstev. Toda dodal je tudi, da ne želi, da bi se odpovedale pogodbe same, ker bi to utegnilo prizadeti tako koprčljiva vprašanja, kot n. pr. vprašanje okupacijskih zon v Berlinu in na Dunaju.

Sovjetija je kršila pogodbo Bohlen je povedal senatnemu odboru, da ni tolmačenje teh pogodb tisto, ki povzroča težave, temveč sovjetska kršitev teh

Vremenski
prerok
pravi:

Danes dežni prši, vetrovno in mrzlo. Ponoči hladno in naltavanje snega.

ČETVERO ALTERNATIV V KOREJI

Med štirimi alternativa mi, ki jih je navedel general Omar Bradley, je tudi uporaba atomskega orožja.

PALM BEACH, Fla. — General Omar N. Bradley, predsednik skupnih načelnikov gen. štabov, je izjavil, da imajo čete Združenih narodov v Koreji štiri alternative — od umika iz dežele do uporabe atomske bombe.

Bradley je dejal, da ne verjame, da bi Amerikanci in njihovi zavezniki naredili to "napačno" in se umaknili Atomsko orožje pa bi se uporabilo samo ob "praktični priložnosti".

Te štiri smernice, ki jih je general orisal, so sledeče: umik čet Združenih narodov; nadaljevanje sedanjega pritiska s kolikor mogoče majhnimi izgubami čet Zdr. narodov in držanje komunistov v neprestanem stanju napetosti; nadaljevanje pritiska in od časa do časa izvajanje vojaških ukrepov, kjer bi se pojavili trenutni vojaške prednosti, v upanju, da se bodo Kitajci naveličali vojne in odnehali; in končno, — podvzeti vse možne korake, s katerimi bi se moglo izsiliti odločitev, "čeprav sprevidimo, da nas to utegne zaplesti v pravo vojno s Kitajsko ali celo v tretjo svetovno vojno".

V tej četrti alternativni so vključene razne možnosti: okrepitev čet Zdr. narodov v Koreji; bombardiranje Mandžurije; intenziven boj kot v blokada in — uporaba atomskega orožja

Turčija naj prekliče mednarod. sporazum

ANKARA, Turčija. — Pred turški parlament je prišlo nujno priporočilo, naj parlament razveljavi mednarodni sporazum o ton Churchill je izjavil, da pod Eisenhowerjevimi pogoji tudi on pripravljen se sestati s Stalinom.

Bruhanje Vezuva

NEAPELJ, Italija. — V nedeljo je zopet bruhal ognjenik Vezuv, iz čigar žrela pa se je valil večina dim.

Kakor znano je ta ognjenik zasul s pepelom in lavo staro rimsko mesto Pompeji.

Churchill pripravljen na razgovor s Stalinom

LONDON. — Premier Winston Churchill je izjavil, da pod Eisenhowerjevimi pogoji tudi on pripravljen se sestati s Stalinom.

6117 St. Clair Ave. Henderson 1-0628 Cleveland 3, Ohio

Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

General Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA

Za Zed. države \$10.00 na leto; za pol leta \$6.00; za četrt leta \$4.00.

Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav \$12.00 na leto. Za pol leta \$7.00, za 3 mesece \$4.00.

SUBSCRIPTION RATES

United States \$10.00 per year; \$6.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months.

Canada and all other countries outside United States \$12.00 per year; \$7 for 6 months; \$4 for 3 months.

Entered as second class matter January 6th, 1908 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd, 1879.

83

No. 44

Wed., March 4, 1953

Proti državnim kontrolam

Pri svoji prvi časnikarski konferenci v Beli hiši je predsednik Eisenhower na dolgo in široko razlagal težave in načrte sedanje vlade glede farmerske krize, ki je izbruhnila pred nekaj tedni in o kontroli cen. Predsednik je povdarjal, da se sedanja vlada zelo trudi, da bi ta vprašanja preštudirala in nato napravila potrebne načrte.

Kontrola nad gospodarstvom je pač zelo lahka stvar, je povdarjal predsednik, toda državna kontrola je uravnavanje zadev izza mize, naš narod jo kot sistem odklanja, nočejo je ne farmarji, ki so med vsemi gospodarskimi stanovi najbolj neodvisni, odklanjajo jo pa tudi drugi stanovi, zlasti, industrija. Bodoči načrti morajo predvsem upoštevati svobodo farmarjev.

Predsednik je povdarjal, da padajo cene kmečkim pridelkom že kakih dve leti, zadeva pa je postala resna zadnje tedne. Kriva padca kmetijskih pridelkov je predvsem razlika med ceno, ki jo prejema farmar za svoje pridelke in ono, ki jo plačujejo konsumenti. Dočim so padle cene pri farmarjih samih, se pri nadrobni prodaji cene niso dosti znižale, to se pravi, da imajo dobiček od padca cen le vmesni trgovci. Omenjal je, da je celotni program za ustalitev cen kmetijskih pridelkov zelo resna zadeva, ki se dosti obravnava tako v časopisju kakor tudi pri vladi sami. Država n. pr. kupuje od kmetov surovo maslo, da vzdržuje stalnost cene. Milijon funtov surovega masla kupuje državna oblast od kmetov, nato pa to postane žaltovo v skladiščih. Tudi druge kmetijske produkte zvezna država tako nakupuje in vskladišči, kjer se danes nahaja za kak bilijon dolarjev tega blaga.

Mr. Eisenhower je pripomnil, da je med volilno kampanjo obljubil kmetom, da bo vzdrževal sedaj veljavne zakone, ki ostanejo v moči do decembra 1954, med tem časom pa bodo za to določene komisije preštudirale te probleme in skušale najti primerno rešitev, da se na eni strani vzdrže stalne cene kmetijskim pridelkom, na drugi strani pa da se to kopičenje v skladiščih kako odpravi. Priznal je, da je prejšnja administracija napravila dosti dobrega za kmeta in da se ne sme tega dela omalovaževati. Izrazil je upanje, da bodo polagoma prenehale vse kontrole v gospodarstvu, da bo prebivalstvo prosto vmešavanja vlade. Če bi pa to zaupanje v treznost gospodarskih slojev ne bilo izpolnjeno, potem bo zopet potrebna zakonodaja Kongresa, ki bi ponovno vpeljala sistem kontrole cen.

Predsednik države, njegova vlada in velika večina prebivalstva v Združenih državah so torej proti državnim kontrolam gospodarstva, ker država in vlada nista poklicani za to. To je res in pravilno. Toda nastane pa vprašanje: Zakaj pa se je država v sili morala odločiti za nadzorstvo gospodarstva, zakaj se mora sedaj administracija toliko pečati s tem vprašanjem, če to ni njena zadeva?

Predsednik in njegova administracija imata sedaj polno dela na drugih področjih. Korejska vojna, ogromna nevarnost komunističnega navala po vsem svetu, evropsko vprašanje, proračun, davčne zadeve itd., vse to zahteva velikega študija in silnega dela, pa se mora v takih časih pečati tako predsednik kot njegova administracija z vprašanji, kam s prevelikim številom pitanih volov, kam z milijoni funtov surovega masla, ki se kvari v skladiščih, kam z mlekom, ki ga je preveč, kako zaustaviti padec cen kmetijskim pridelkom, da se zdi, kot da je to v tem trenutku najvažnejše državno vprašanje.

Na eni strani se povdarja, da to ni zadeva državnih oblasti, na drugi strani pa so te prisiljene, da se pečajo predvsem s temi problemi.

Vse to je posledica popolnega gospodarskega liberalizma, ki je človeško družbo in njene stanove razbil v drobce, zato pa mora država prevzemanje te naloge, z zakoni, kontrolami in kaznimi vzdrževati vse gospodarstvo in ga varovati poloma. Vsa ta vprašanja, ki jih sedaj rešuje vlada, bi morala v organizirani družbi obravnavati in voditi gospodarska organizacija stanov. Danes je postalo vse gospodarstvo nekak mehanizem, ki ga mora več ali manj voditi državna oblast. Toda človeška družba ne bi smela biti mehanizem, marveč organizem.

Ko bi bilo gospodarstvo urejeno po stanovih, bi vsak stan sam avtonomno urejeval svoje razmere. Kmetijski stan bi vodil svoje gospodarstvo, industrija svoje, obrt svoje itd. Vsi stanovi pa zopet vse državno gospodarstvo in skupnem stanovskem zastopstvu. Državna oblast bi se potem ne pečala s takimi podrobnostmi, bi ne nosila odgovornosti za krize. Ona bi stala le ob strani stanovskim organizacijam in jim v sili priskočila na pomoč.

Lani ali že predlanskim je pokojni predsednik C. I. O. predložil bivšemu predsedniku Trumanu nekaj tak načrt skupne gospodarske organizacije, pa se je takoj pojavil velik odpor proti temu, češ da je to socializem. Žal mnogi ne ločijo socializma od svobodne stanovske ureditve gospodarstva. To, da se mora država danes vtikati v vse podrobnosti gospodarskega življenja, je vse bolj socializem, kakor pa bi bila stanovska ureditev. Popolna svoboda gospodarstva brez vsakega poseganja države je bila možna v Združenih

državah pred desetletji, čim bolj pa se država razvija in industrializira, tem pogostejše se kaže nujna potreba državne posega, ker manjka organske ureditve gospodarskih stanov, ki bi vse te zadeve morali reševati brez državnih oblasti v svobodnem okolju. Vsled nepoznanja pa mnogi stanovsko ureditev na eni strani istovetijo s fašizmom, na drugi strani pa s socializmom, dasi je ta nekaj čisto drugega. Iz neprestanih kriz v gospodarstvu ni drugega izhoda, kakor ta, da ali država prevzame kontrole, ali pa da organizirani gospodarski stanovi samostojno rešujejo vse te naloge.

V zadnjem mojem dopisu, sem obljubil članek o prireditvah. Kar se obljubi, se mora tudi storiti. Hodim pa okoli tega predmeta kot maček okoli vrele kafe. Namreč o naših prireditvah je težko pisati. Pa ne zato, da ne bi človek imel kaj zapisati, še preveč jih je. Človek ne ve, kje bi začel.

Na vsak način moram prvo cmeniti božičnica Društva krščanskih mater na zadnjo nedeljo prošlega leta. Saj na kraju ni bila prireditev, pač pa družabni večer. Bil je tako lep, da bo vsem ostal v najlepšem spominu. Pri fari sv. Križa je namreč navadno, da se na nedeljo po Božiču sestanejo članice Društva krščanskih mater. Mimogrede povedano. Društvo krščanskih mater je staro in častljivo, kakor sama fara sv. Križa.

Pred prihodom novih naseljencev v Bridgeport, je društvo v večini obstajalo le iz samih prekmurskih naseljencev - članic. Sedaj so pa k društvu pristopile tudi že novonaseljenke. Ali društvo v glavnem vodi le bolj stare prekmurske mamice, katerim se mora priznati, da so dobre gospodinjice in kuharice. Napekle so si kar cele gore pristnih prekmurskih slaščic in retušev. Seveda dobro jedajo je treba deliti z dobro pijačo in tudi zato je bilo vedno preskrbljeno. Potem pa nič čudnega, če se je pri tej družabni prireditvi društvo vsakikrat pomladilo še za eno nadaljnje leto.

Nekaj dni pred navedeno prireditvijo so se matere sestale in rekle: "Kaj se bomo veselile same? "Povabimo še cerkvene pevce in pevke, pa še cerkvene kolektorje poleg. Kar je rečeno, bilo je tudi storjeno. Društvenic samih je letos že nekaj čez sto. Pevcev in pevk slovenskega cerkvenega zbora nekaj čez trideset in cerkvenih kolektorjev pa tudi deset. Tako je bila dvorana kar polna udeležencev. Ni nam bila gostija najbolj pri srcu, pač pa nam je širila srce močna slovenska pesem, katere se je ob tej priliki razlegala po celi dvorani.

Ker smo Slovenci vedno radi veseli in dobre volje, smo se pa ob koncu prireditve domenili in sklenili, da se za starega leta še enkrat sestanemo. In zopet smo prišli skupaj, bilo je to ne sluzbeno silvestrovanje, katerega se je udeležilo največ novih naseljencev. Na silvestrovanje je med nas prihitel tudi gosp. Rev. Ambrožič Bernard iz New Yorka. Veseli smo ga bili on pa nas. Obneslo se je to silvestrovanje dobro, čeravno je bil samo nepripravljen poskus. Za prihodnjico pa pravijo, da ga bodo pripravili po načrtu.

Tretja prireditev se je vršila zopet na pobudo Društva krščanskih mater. Bridgeportske krščanske matere so nekaj vredne, in je resnično, kar pravijo same o sebi, namreč, da so mlade na starih petah. Še vedno so mladostno čile in razgibane. Zadnjo nedeljo v januarju, t. l. so nas presenetile s takozvanimi "kolonami." Cel teden dni poprej so nabirale darove, cvrle, pekle in pripravljale. Imele so sijajen odziv. V nedeljo popoldan ob 4. uri se je velika farna dvorana v hipu napolnila do zadnjega kotička. Nič ne pričakoval tako velike udeležbe. Ni samo zmanj-

kalo prostora v dvorani, marveč tudi ocvirkov in ponvah in kapljice v steklenicah. Krščanske matere so kar mimogrede napravile 40 dolarjev čistega dobička sebi v zadoščenje ter cerkvi v korist.

Bolj obširno poročilo o delovanju omenjenega društva in agilnosti posrednih urednic in članic, bom pa ob dvajsetletnici napisal. O tej proslavi se matere že sedaj pomenkujejo in delajo načrte, kako jo bodo boljše in lepše izvedle.

Poleg Društva krščanskih mater imamo tudi odgovarjajočo

Dajmo priznanje škofu dr. Gregoriju Rožmanu

Cleveland, O. — Dne 9. marca obhaja vladika Slovencev dr. Gregorij Rožman, škof ljubljanski, svoj 70-letni jubilej; dan poprej v nedeljo 8. marca mu bodo priredili zavedni katoliški Slovenci v Ameriki slavnostno akademijo v največjem Slovenskem narodnem domu v Ameriki na St. Clair Ave. Prav je, da so se za to priliko spomnili na tega velikega moža, ki je cel mož, svečenik in mučenik.

Škofa dr. Rožmana sem vedno cenil in nikoli nisem dvomil o njegovem značaju in poštenosti; tudi takrat ne, ko so tako zmerjali škofa in mu očitali, ne vem kaj vse, zlasti so kakor naučene papige vpili: izdajalec je! Žal, da so še celo nekateri katoličani delali družino tem rdečim papigam ter udarjali po škofu. Pa so mu delali veliko knjivico, ko so nasledli komunistični propagandi. Dobro vem, kako je par žensk, ki nekaj štejejo, nosilo po ulici odtis ljubljanskega dnevnika, kaj je delal škof Rožman. To se je zgodilo 2. in 3. septembra 1944, ko se je vršila v SND prva konvencija SANS-a, katerega so ustanovili ameriški Slovenci, a so se ga potem polastili komunisti.

Malopred tem, ko sem pričel to pisati, sem dobil v roke "Pastirsko pismo ljubljanskega škofa dr. Gregorija Rožmana," ki ga je pisal za advent 1943. Nisem vedel za vsebino tega pastirskega pisma vse do danes in najbrže je bil redek Slovenec v Ameriki, ki ga je imel priliko brati. To pastirsko pismo škofa dr. Rožmana je najsijajnejši dokument, ki jasno pravi o poštenju, požrtvovalnosti ter ljubezni do slovenskega naroda. Kakor nekoč sv. Janez Krstnik, je stopil škof dr. Rožman s tem svojim pismom pred slovenski narod in mu povedal brez ovinkov, kaj je komunizem in kaj narod čaka, ako komunizem zmaga ter pride na obast. Sijajen je ta "Pastirski list," ki jasno svedoči, kako velik je ljubljanski škof: popolnoma vreden naslednik sv. Maksima, škofa emenskega, ter vreden naslednik nadškofa Jegliča. Pravega voditelja je dal Bog slovenskemu narodu, ko mu je dal dr. Rožmana za škofa. Škofa dr. Rožmana sem spoštoval, a ko sem prebral njegovo pastirsko pismo, ki ga je napisal pred 10 leti o komunizmu, sem pa prišel do prepričanja, da je on med vsemi Slovenci, to ali ono stran luže, največji Slovenec.

Škof dr. Rožman je v tem svojem pismu narodu odkrito pove-

angleško organizacijo mladih ameriških gospa. Po slovensko bi jih krstili s imenom: "Društvo naše ljube Gospe!" Številčno je sicer to društvo nekoliko manjše, toda v agilnosti za Društvo letos prvič priredili mi-mohod okrašenih voz po mestnih ulicah. Bilo je mnogo hrupa, a gledalcev le malo. Fronta je pri "Zlatem pajku" na Korzu pridno preplesala vse pustne dni ali bolje noči do belega dne. Pravijo, da je bil posebno posrečen planinski ples, ki ga je organiziralo Slovensko planinsko društvo. Drugega ti ljudje niso pokazali.

Torej smo imeli precej veselih uric in kdor si lepe zabave želi, naj kar v Bridgeport pride. Na kraju tega dopisa, moram pa še nekaj neveselega napisati. Dne 20. t. m. je naš domači gospod župnik dr. Farkaš, nena-doma težko obolel. Drugi dan je bil prepeljan v bolnišnico sv. Vincenca v Bridgeportu, a naslednji dan se je moral takoj podvreči težki operaciji, katero je srečno prestal.

Njemu želimo čimprejše — popolno ozdravljenje in da se skoro zdrav povrne med svoje farane. Anton Lagoja.

dal, da prihaja nekaj groznega, povedal je, da prihaja volk. Pa je posvaril narod in ga prosil, kaj naj dela, kako se obnaša, da odvrne od sebe to strašno nesrečo. Narod v celoti škofu ni verjel, pač pa so ga mnogi še sramotili in so raje verjeli lažljivim rokom. Posledica tega je danes jok, tam doma. Škof je storil svojo dolžnost, ki jo je bil pred Bogom storiti dolžan. Če bi on tega narodu ne povedal, potem bi mu lahko očitali: Nisi nas posvaril pred nesrečo, ki nas je zadela.

S tem pa, da jih je škof posvaril in jim jasno in odkrito povedal o komunizmu vse, je on storil v polni meri svojo dolžnost. Narod doma je pa za to neposlušnost kruto kaznovan. Jok in stok je doma, ljudje bos in lačni nenehano prosijo: dajte, pošljite, lačni smo, raztrgani smo. To vse ker niso poslušali škofa, ki jim je naprej povedal, kaj jih čaka. Pastirski list ljubljanskega škofa dr. Rožmana to jasno pravi.

Kaj čuda, da so zabesneli komunisti pa njihovi lakajji, pa zaskrtali z zobmi, ko so videli, da jih je škof dr. Rožman temeljito raskrinkal, pa jih pokazal narodu take kot so. Izbruh satanskega sovraštva do škofa je privrel tako daleč, da so še nekateri katoličani nasledili. Danes ob 70-letnici pa stoji škof dr. Rožman čist pred narodom in pred Bogom, svest si, da je storil vse, kar je mogel, da bi slovenski narod rešil pred satanskim komunizmom.

Za proslavo, ki jo prirejajo zavedni katoliški Slovenci velikega škofu v SND na St. Clair Ave., ob izdani posebna knjiga, v kateri bo poleg programa in drugih opisov tudi znamenito škofovo "Pastirsko pismo iz leta 1943. Ljudje sežite po njem, berite, kaj je takrat škof povedal našemu narodu tam doma. Tisti, ki ste bili vedno na škofovi strani, boste veseli tega, tiste ki so ga zmerjali, zapeljani od rdečih propagande, bo občila rdečica sramu, razen komunistov seveda, kajti komunist itak ne pozna.

Slovenci in Slovenke, v nedeljo 8. marca popoldne vsi v narodni dom! Počastite velikega zaslužnega moža z svojo navzočnostjo, čestitajte mu, in se mu zahvalite za vse, kar je storil za naš narod. Mnogi ga niso hoteli poslušati, zato se danes bridko kesajo. Skušajmo malo popraviti njihovo zmoto, pa pridimo na slavnost 70-letnega jubileja, največjega Slovenca, škofa dr. Gregorija Rožmana. Vreden je naše navzočnosti! Jože Grdina.

GORIŠKE VESTI

Pustna prireditev za Placuti

Letošnji pustni dnevi so bili v Gorici še precej razgibani. Da bi pozabili nekoliko gospodarsko krizo in nje zle posledice, so Goričani letos prvič priredili mi-mohod okrašenih voz po mestnih ulicah. Bilo je mnogo hrupa, a gledalcev le malo. Fronta je pri "Zlatem pajku" na Korzu pridno preplesala vse pustne dni ali bolje noči do belega dne. Pravijo, da je bil posebno posrečen planinski ples, ki ga je organiziralo Slovensko planinsko društvo. Drugega ti ljudje niso pokazali.

Tudi na Placuti smo se spomnili Pusta, s posrečeno izbrano in podano pustno veselico: "Stiri neveste in en ženin." Že davno smo pogrešali kaj podobnega. Izkazalo se je, da znajo goriške družbenice odlično izpeljati tudi sodobne igre. Vse igralke so podale svoje vloge tako naravno in dovršeno lepo, da bo ta igra ostala še dolgo v spominu vsem, ki so se je udeležili. Z veseljem ugotavljamo, da se igral-ska družina slovenske dekliske Marijine družbe vedno bolj uvršča med najboljše igral-ske skupine na Goriškem.

Jugoslovanska nota zaradi atentatov v Gorici in njen odmev

Jugoslovansko, poslaništvo v Rimu je v ponedeljek 16. feb. izročilo italijanskemu zunanemu ministru noto beograjske vlade, zaradi bombnega atentata na slovensko šolo v Gorici. Nota se pritožuje, da italijanska oblastva niso še ničesar objavila v zvezi z omenjenim bombnim atentatom in da krivcev tudi niso še izsledili. Namen bombnega atentata je gotovo bil preprečitev pouka na slovenskih šolah v Gorici. Nota zahteva, da se krivci najdejo in kaznujejo in da se o tem obvesti jugoslovansko poslaništvo v Rimu.

Na jugoslovansko noto je italijanska vlada odgovorila, da jugoslovanska vlada ni upravičena nastopati v zvezi s incidentom s slovensko šolo v Gorici, ker se je ta incident zgodil v Italiji in niso bili prizadeti ne jugoslovanski državljani in ne njihovo imetje. Tako je razumevanje italijanske vlade do slovenske manjšine v Italiji. Po tej poti pridemo lahko tako daleč, da bodo Slovence javno napadali na Goriškem pod nosom policije, ki krivcev ne bo mogla odkriti.

Zanimiva je nota, ki so jo takoj drugi dan, 17. feb. poslali v Rim istrski izseljenci, ki živijo v Gorici ("Movimento Istriano Revisionista"). V tej noti potrjujejo istrski begunci, da je bil bombni atentat na slovensko šolo provokatorskega značaja, da bi imeli Slovenci s tem priliko kričati v svet, da so žrtve šovinizma in naj se zato jugoslovanska nota zavrne. Zakaj so se oglasili istrski begunci, ko jih zato ni nihče vprašal in se mi Slovenci niti najmanj zanje ne zmenimo? Zločinca vleče vest na kraj zločina in morda se skrivajo atentatorji prav v tistih vrstah, ki se skušajo na ta način zagovarjati in zvrčajo krivdo na Slovence same.

Izvestje goriških srednjih šol

Goriške srednje šole so v tem mesecu izdale svoje Izvestje za šolski leti 1950-51 ter 1951-52. To je po vojni drugo tovrstno izvestje slovenskih srednjih šol v Gorici. Daje nam pregled de-

la in življenja v šoli kakor ga morejo nuditi številke in statistike. Iz tega je razvidno, da je bilo v strokovni šoli v šolskem leti 1950-51 vpisanih 161 dijakov in dijakinj, na nižji srednji šoli 137, na gimnaziji in liceju 56, na učiteljski 44. V drugem delu je Izvestju dodana beseda o pogojih, v katerih živijo in delujejo slov. srednje šole v Gorici ter seznam skript, ki so jih razni profesorji pripravili za svoje predmete. Izvestje bo brez dvoma vzbudilo še večje zanimanje za naše šole, saj je živo ogledalo resnosti in skrbi slovenskih profesorjev za pravo vzgojo slovenske mladine.

Zaostritev delavske krize

Ponovni odpusti groze delavkam in delavcem v predilnici v Podgori in Ronkah. Ravnateljstvo teh tovarn je namreč, sporočilo, da bo s 25. feb. odpustil nadaljnjih 209 delavk in delavcev v Podgori in 180 v Ronkah. Sindikalne organizacije so takoj nastopile pri oblasteh, da bi preprečile ta načrt, ki bi še bolj poslabšal še itak slab gospodarski položaj in obupno stanje goriških brezposelnih. Zahtevali so, da bi vodstvo predilnic spet sprejelo na delo vse odpuščene delavce in preklicalo sklep o novih odpustih.

TRŽAŠKE VESTI

Kako je končal pust na Tržaškem

V mnogih vaseh na Tržaškem je navada, da pusta postavijo "na pare" in ga potem ob zvokih godbe in velikega spremstva pokopljejo. Seveda ne manjka tudi "duhovnikov" v mašnih oblekah, kar pa je seveda v očeh vseh poštenih katoličanov nedopustna šala. Zato je prav naredila letos civilna policija, ki je po tržaških vaseh stikala za pustom in ga na mnogih krajih zaplenila. Ponavljam, da se pametnim ljudem to ne zdi nič čudnega, ni pa tega mnenja "Primorski dnevnik," ki se zgraža nad takim ravnanjem češ, da so še fašistične oblasti dovoljevale pokop pusta po naših slovenskih vaseh. "Ne moremo razumeti," pravijo, zakaj so se letos organi javne varnosti tako ostro postavili proti starim običajem naših krajev in zakaj so se tudi cerkveni krogi začeli razburjati glede tega in vidijo nevarnost kjer je ni.

Jeziro se predvsem na dolinskega g. župnika in pa na g. župnika iz Bazovice, ki sta preprečila pogreb pusta. V škednju, so uprizorili sprevod pusta in sicer "brez paramentov" toži "Primorski," zato nikakor ni uspel kakor druga leta. Isti ljudje, ki v Jugoslaviji blatijo duhovnike in jim ne puste v mnogih slučajih, da opravijo zadnjo delo usmiljenja nad umrli, se tukaj zgražajo, ker je policija prepovedala pusto pogreb. Naj bi se vsak zamislil, kako mu je bilo pri srcu, ko je spremljal na pokopališče drago csebo, pa bi tukaj dovolil, da bi se brezvestni ljudje norčevali iz njegovih najbolešnejših in najsvetejših čustev? Upajmo, da se bodo naši ljudje končno ne spametovali in spoznali, da take šale niso na mestu.

Prvi pevski nastop društva A. Tence v Nabrežini

V nedeljo 22. feb. bo nastopil prvič v Nabrežini pevski mešan zbor Avgust Tence na Prešernovi proslavi. Domači pevci in pevke so navdušeno sprejele predlog, naj bi dali pevskemu zboru ime Avgusta Tence, ki je bil kot učitelj 40 let v domači (Dalje na 3. strani.)

Dr. Josip Gruden:

Zgodovina slovenskega naroda

Najstarejša Tolminskega. Po južnem delu oblika teh lesenih stavb je bila hiša z enim samim prostom, ki je služil hkrati za kuhinjo in bivališče ljudem. Nad njim se je dvigala slamnata streha v odprtosti, ki je odvajala dim na prosto. Na te najpreprostejše hiše nas spominjajo "dimnice", ki se še tu in tam nahajajo po južnem Stajerskem in Koroškem. Znatni korak k izpopolnitvi hišne stavbe se je izvršil, ko so vežo z ognjiščem ločili od izbe z leseno ali zidano steno. Kmalu so se pridružili še prostori na drugi strani veže (shramba, čumната) in se je tako hiša razdelila v tri glavne dele, ki jih je skoraj povsod lahko poznati. Srednji del hiše (veža ali lopa), v kateri se je prišlo neposredno z dvorišča ali ceste, je služil za kuhinjo. Nad nizkim ognjiščem, ki je bilo navadno sredi veže ali pa pomaknjeno k steni, je visel na verigi bakren kotel, ki se je lahko spuščal višje ali nižje, kakor je bilo ravno treba. Stare veže niso imele stropa, temveč videla se je iz njih neposredno slamnata streha, pod katero je viselo po zimi svinjsko meso in po sušile.

Tudi ni bilo dimnika, ampak si je dim z ognjišča in peči moral poiskati izhoda kjer je hotel, pri večini durih in pri litanah ali odprtinah podstrešja. Veža je bila nekdanj najprijetnejše zbirališče v mrzlih jesenskih in zimskih večerih. Tu se je zbrala družina okoli ognja in poseda po tleh. Tu so se razgovarjali o dnevnem delu, prepevali pesmi, pripovedovali si dnevne novice in pravljice. Izba (prednja hiša) je služila za stanovanje, obednico in spalnico. Najznačilnejši predmet je bila tu velika glinasta peč, ki je imela svoj prostor v kotu pri vratih. Da so bile že v srednjem veku peči v rabi, spoznamo iz urbarijev, ker so po njih številu odmerjali letno davščino v denarju.

Hišno opravo si moramo v zgodnjem srednjem veku misliti kar najbolj priprosto. Gotovo takrat še ni bilo lepe javorjeve mize, niti klopi okoli nje, in za posteljo je služila na nizkem lesenem odru ob steni nastana slama. Jedli so iz prve na tleh iz lesenih ali glinenih posod. Za posteljo je služil tudi mehak posušen mah, s katerim so zadelovali kote in špranje v izbi. Celo o škofovskem gradu v Loki čitamo, da so mu morali podložniki sobe z mahom obložiti. Hišna okna so bila navadno zelo majhna in so pri lesenih hišah ostala majhna do današnjega dne.

Od 13. stoletja naprej se je kakor drugod po Srednji Evropi, tudi po naših hišah oprava vedno bolj množila in izboljševala. Ljudje so gledali na večjo udobnost in lepšo zunanjo obliko, ki se pozna še na mnogih domačih izdelkih; na skrinjah, stoli, kolovratih in posodi. Hiše so bile navadno postavljene s širino proti cesti, kamor je dvojno oken nudilo razgled; iz dveh drugih oken se je videlo na dvorišče. Hlev je izprva s hišo vred krila ista streha. Pozneje so bili hlevi od hiše ločeni in tako postavljeni, da so s hišo in skednji vred tvorili zagrajen četverkot.

Pri hišah je bila dolgo le stena ob peči ali ognjišču zidana, vse drugo je bilo leseno. Celo po mestih so bi večina lesene, s slamo krite hiše. Ta nemški hišni tip zasledujemo lahko po vsem Stajerskem, Kranjskem in severnem delu

Petrolejske čistilnice v Abadanu še vedno počivajo

Kljub velikemu trudu Amerike, ki bi na vsak način hotela spraviti spor med Iranci in Angleži zaradi petrolejske industrije v Iranu s sveta, je pot do sporazuma verjetno še dolga.

V sporu zaradi petroleja London dosledno ni popuščal Perziji (Iranu). Vsaj ne po svoji volji. Doslej se je nekoliko iznevil temu načelu zaradi trme Teherana. V tem ga je podpiralo tudi to, da je naraslo črpanje nafte v drugih deželah in zgrajene so bile nove rafinerije. Stališče Velike Britanije je bilo olajšano tudi z večjo ponudbo nafte kakor je povpraševanje po njej na svetovnem trgu.

Drugačen pa je položaj Perzije. Vsak dan, ko čistilnice v

Abadanu ne obratujejo, pomeni zanj hud udarec. Perzijska državna blagajna se hitro prazni, brezposelnost pa narašča. Računi Londona, da Perzija ne bo mogla dolgo gospodariti brez tretjine proračunskih dohodkov, kolikor ji je donášala nafta, niso bili brez podlage. Washington je skušal posredovati, toda zelo oprežno, da mu ne bi očitali koristoljublja. Da so ZDA ugled Anglije v Perziji v začetku nacionalizacije omajale, kaže perzijski uvoz in izvoz. Od januarja do oktobra 1951 je šlo iz Irana v ZDA in Veliko Britanijo za kakih 32 milijonov dolarjev blaga in sicer v obe deželi enako, uvoz iz ZDA pa je bil za 1,6 milijonov dolarjev večji kakor iz Anglije.

ZDA so bile v nasprotju z Veliko Britanijo za to, da je treba Iranu pomagati, da bi se rešil gospodarskega poloma in da bi začela petrolejska industrija spet obratovati. V nasprotjem primeru bi utegnila perzijska vlada pasti. Perzijska državna blagajna je že tako prazna, da ne more več biti regulator gospodarskega življenja. Neredi brezposelnih so čedalje pogostejši. Nacionalizacija petrolejskih vrelcev je bila uveljavljena predlanskega marca. Rezerve tujih deviz so znašale lani januarja samo 59 milijonov ameri-

ških dolarjev, konec leta 1950 pa 102 milijona. V juliju in avgustu so načrpali v Perziji 517,000 ton surove nafte proti 32,256,000 tonam leta 1950, torej 29,150,000 ton manj. V novembru in decembru 1951 je izvozila Perzija za 811 milijonov rialov (perzijska valuta) blaga, v letu 1950 pa 26 milijard 376,000,000 ali za 21 milijard 510,000,000 več. Tako se je znašel Mosaddegh med dvema silama: premožnimi, ki se boje obubožanja in zahtevajo čimprejšnjo poravnano spora, tudi če bi bilo treba skleniti kompromis, in revnimi, ki hočejo biti zaposleni in plačani.

V takšnem položaju je Washington okrepil diplomatsko dejavnost. Ni samo želja ameriške vlade, da bi spor čimprej poravnali. S predlogi, da bi Anglo-iranska petrolejska družba prevzela prodajo 10 milijonov ton perzijskega petroleja na leto, če bi ji perzijska vlada plačala odškodnino za nacionalizirane naprave, se menda strinja tudi London. Stališče Teherana še ni znano. Nestrpnost, ki čedalje bolj zajema deželo, in ki se kdaj pa kdaj pokaže tudi v nemirih, bi utegnila prisiliti perzijsko vlado, da bi v svojih zahtevah nekoliko popustila. Je pa še nekaj, v čemer se vsaj vodilne osebnosti Perzije in z njimi Washington strinjajo: ne dovoliti Moskvi, da bi izkoristila težave in krizo v zvezi z nacionalizacijo. In nedavna pogajanja sovjetskega veleposlanika Sadčikova v Teheranu o "ribarjenju" na Kaspiškem morju se pač niso omejila samo na kaspiške ribe. Kremeljski mogotci pač radi ribarijo v kalnem.

Nemci so Egiptčane "navalili" za dragoceno umetnino

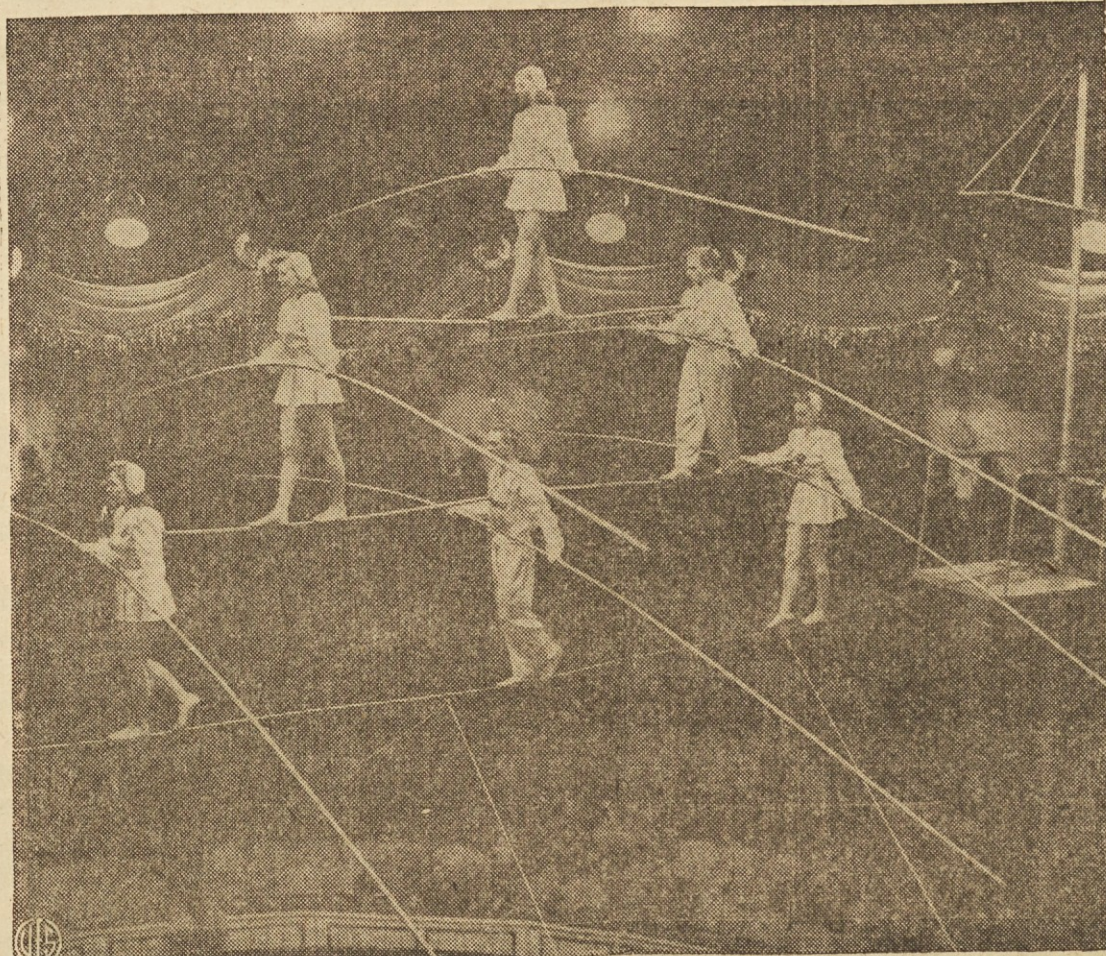
Noben obiskovalec ne more pozabiti lepote doprsnega kipa egiptovske princeze Nofretete iz vladarskega doma Hitiitov. Kakih 3000 let je bila njena lepota pozabljena. Kip je ležal v zemlji v prestolnici Ehet-Aton, ki jo je dal zgraditi Nofretetini mož faraon Ehnaton. Tik pred prvo svetovno vojno pa je dobil nemški arheolog Borchard od egiptovske vlade dovoljenje, da je smel v Ehet-Atonu iskati sledove stare kulture in civilizacije. Vse, kar bi našel, bi si razdelila Egipt in Nemčija.

Arheologi so kakor zbiralci. Vse jim pride prav, samo da se dokopljejo do dragocenih ostankov in sledov življenja v davnih časih. Med izkopaninami, ki jih je po razdelitvi dobila Nemčija, je bil tudi doprsni kip, o katerem so Nemci Egiptčanom zatrjevali, da je poslikan mavec brez sleherne vrednosti. Kmalu pa je ves svet zvedel, da je dobil berlinski muzej dragocen kip egiptovske princeze Nofretete. In tedaj so Egiptčani spoznali, kaj so jim Nemci odpeljali izpred nosa, kip, vreden mnogo več, kakor vse izkopanine v Ehet-Atonu, kar jih je dobil muzej v Kairu.

Ženske dobijo delo

Gospodinja
Išče se ženska, 35 do 45 let stara, da bi imela vse hišno delo pod oskrbo. V družini sta dva šolska otroka, mati zaposlena. Navadna kuha. Bi imela svojo sobo in kopalnico. Dobra plača. Podnevi kličite CH 1-3457 ali zvečer YE 2-9123. Mora govoriti angleško. (44)

ŽENSKÉ
Delo v kuhinji. Ob nedeljah in praznikih zaprto. Plača, hrana in uniforme. Oglasite se osebno.
MAWBY'S RESTAURANT
13949 Cedar Rd.
South Euclid, Ohio (45)

IN VSE TO BREZ MREŽE — Držen nastop Bob Gerry artistične skupine na vrvi v cirkusu Krone v Muenchenu na Bavarskem. Šestorica nastopa s tem držnim prizorom, ki ji je prinesel mednarodni sloves, brez varovalne mreže.

irskega muzeja prizadeva, da bi ji Nemci dragoceni kip vrnili. Predlagala je novo razdelitev izkopanin, toda ob upoštevanju prave vrednosti Nofretetinega kipa. Med drugo svetovno vojno so odpeljali ta kip v Zahodno Nemčijo, da bi ga obvarovali pred bombardiranjem. Egiptčani so se obrnili na ameriške zasedbene oblasti, ki pa njihovi prošnji niso ugodile. Zdaj, ko sta Zahodna Nemčija in Egipt obnovila diplomatske stike, je uprava kairskega muzeja znova sprožila vprašanje dragocenega kipa. Neki v Kairu izhajajoči francoski časnik je v tej zvezi poročal, da so Nemci zahtevali za protiuslugo sloveči leseni kip šejka Balade, shranjen v kairskem muzeju. Ravnatelj kairskega muzeja pa pravi, da to ni res.

Moški dobijo delo

UPSETTER OPERATORS

Izkušeni
na jeklenem kovanju
Dobra plača od ure
in od kosa
6 dni v tednu

Midwest Forge Co.

17301 St. Clair Ave.

(46)

Jeklarna išče delavce

Jeklarna nudi izvrstne delovne možnosti v različnih oddelkih z možnostjo napredovanja. Dobra začetna plača in razne druge ugodnosti. Oglasite se v pisarni na Independence Rd., pod Clark Ave. mostom.

REPUBLIC STEEL

(Mar. 2, 4)

AERO-NAUTICAL WORK

Tool and Diemakers

Toolroom Grinders

General Machinists Toolroom

Production Grinders

Inspectors

(Line and Floor)
Also
Operators for:
Turret Lathes

Automatics

(Multi-Single-Spindle)

Družba preskrbi kosilo, kavo, zavarovalnico, bolniško in zdravniško oskrbo. Liberalni sistem počitnic. Visoka plača od ure in poravnane življenjskih potrebščin.
Mora biti pripravljen delati katerikoli shift. 10% bonus za drugi in tretji shift.

Priložni lokal

Dobra transportacija

Radi boste delali pri

JACK & HEINTZ

17600 Broadway

Oglasite se v employment uradu
V ponedeljek skozi petek 8 zj. do 5 pop.
V torek do 9 zv.
V soboto do 1 pop.
V nedeljo od 10 zj. do 2 pop.

Prosimo, prinesite izkaz

U. S. državljanstva

(Mar. 2, 4, 6)

Bolni lasje

"Strašno me danes lasje bole — je tožil nekdo svojemu plešastemu prijatelju — ker smo večraj preveč pili."

"Prijatelj, ti si še srečen — mu odgovori plešasti — ker so tvoji lasje le bolni, moji so pa že davno pomrli."

Moški dobijo delo

MOŠKI DOBE DELO

Išče se moške za splošno delo v tovarni

Na razpolago druga zmena

Obrnite se na Mr. Thomas

Fanner Metal Products Company

2323 East 67th St.

Central in Quincy Ave. bus

45

DIEMAKERS

Za srednje in velike dies
TOOLROOM ENGINE
LATHE OPERATORS
MACHINE REPAIRMEN
DIE REPAIRMEN
Mi bi radi tudi govorili z
MACHINISTS

Visoka plača od ure in čas in pol za nadurno delo ter dvojna plača ob nedeljah. Dobri delovni pogoji in dodatki za življenjske stroške.
Ta dela pri OBEH NAŠIH TOVARNAH. E. 93 in Woodland ter 1115 W. 152 St., ampak ZGLASITI SE MORATE V ŠT. 1 employment uradu.

MURRAY OHIO MFG. CO.

1115 E. 152 St.

(46)

Machine Operators

AND

Assemblers

Visoka plača od ure z dodatkom za življenjske potrebščine. Prosimo oglasite se osebno v našem employment uradu na Engle Rd., južno od Brookpark.

FORD

MOTOR CO.

17601 Brookpark Rd.

(46)

Assemblers

NI POTREBNO NOBENE

PREJŠNJE

PREIZKUŠNJE

TUDI IZKUŠENI

Metal Finishers

Gas and Arc

Welders

Paint Sprayers

Torch Solderers

Trimmers

Morajo biti pripravljeni delati
1. in 2. shift

SPREJEMAMO PROŠNJE

za zgornja dela od moških, katere zanjima delati v produkciji "station wagon in panel truck bodies". Začetna plača od ure je okrog \$1.75 vstevši dodatka za življenjske potrebščine.

DELAJSKE PODPORE

Pokojnina, zavarovalnina, bolniška podpora, plačane počitnice, plačani prazniki.

Oglasite se v našem

Employment uradu

8 zj. do 7 zv. dnevno

izvemši nedelje

FISHER BODY

(Euclid Plant)

DIVISION OF

GENERAL MOTORS

CORPORATION

20001 Euclid Ave.

Euclid, Ohio

(46)

JOSIP JURČIČ:

Sosedov sin

Smrekarjeva hiša je bila dva dni kraj nesreče in žalosti. Kaj je pomagalo bogastvo, kaj denar! Edinega otroka ni bilo.

Smrekar je bil prvi dan ves divji in jezen zaradi sramote, katero mu je hči pred svetom naredila, ker je za trdno mislil, da se je samo kam odtegnila. Misli je, da zopet pride, potem je bil tih, klavern, ni govoril, ni kadil iz pipe, ni jedel. Na obličju se mu je bralo, da trpi on toliko kolikor mati, četudi ne joka.

Stefan, ki se je ljudem odtezal, je zvedel šele drugi dan, kaj se je zgodilo. Poskočil je, in prvi čut je bilo veselje, radost. Saj je bil ta dogodek dokaz zanj! Druga misel pač je bila: če je treba svet preobrniti in krvavo morje preplaviti, najti jo moram, govoriti moram ž njo! Da bi morda več živa ne bila, kakor so nekateri drugi ugibali, to mu ni precej prišlo na misel, a vendar pozneje, in ta misel mu je bila

strašnejša od sladkosti vsega veselja, kar ga je kdaj užil.

XXIV.

Tako je minilo dva dni.

Tretji dan zjutraj je prišla v Smrekarjevo hišo stara žena, prekupčevalka s kuretno, ki je iz mesta prinesla veselo, preveselo novico, da je Franica v mestu pri tisti ženici, pri kateri je nekdaš stanovala v svojih otroških letih, ko je v šolo hodila.

In takoj za njo je prišel Stefan Smrekarjevi materi skrivaje povedati, da je dosti sveta obhodil, da je naposled zvedel in našel kje je Franica; da ji ni nič hudega; da bi v mestu bil rad govoril ž njo, samo upal se ni od kraja, in potem ko je hotel, ni mu k njej priti dovolila žena, pri kateri je.

Ta vest je bila Smrekarici v veliko tolažbo.

A čudno je bilo vsem ljudem, kako je Smrekarjev Anton govoril od tega trenutka, kar je zvedel, da je hči v mestu. Poprej je bil dva dni ves žalosten, potrjen in pobit; ni govoril z nikomur, ni tolažil, ni gajal plakajoče in obupne matere, ter sploh se je kazalo, da on ne more biti neobčutljiv oče.

Zdaj se vsa stvar hitro izpremeni. Smrekarjev Anton je zopet stari Smrekarjev Anton, prejšnji oče svoje hčere, ko za trdno zve, da je Franica v mestu pri ženi, pri kateri je stanovala, ko je bila v mestni šoli. Poprej dva dni mrtvo oko zopet oživi; poprej tihi mož zopet po stari navadi in še odločneje ter jezneje začne ukazovati in prepovedovati služabnikom in domačim. Kakor je dozdaj rad na enem mestu mirno sedel in premišljal ter se samo z notranjega namira zdaj pa zdaj genil in hodil včasih tja, kamor ni bilo treba, včasih sem, brez name-na, tako zdaj samosvestno stopa in ukazuje — huduje se na vse, in osorno kara ženo, če jo vidi jokati.

Smrekar in Smrekarica sta sama v izbi.

"Pojdi ponjo!" reče mati.

Smrekar, kateri kakor po navadi, samo jezneje, za mizo sedi ter zopet vleče iz svoje navadne srebrnokovane pipe, nekaj časa molči, a potem odgovori:

"Jaz ne!"

"Če oče ne pojde, kak ljudski tudi ne pojde!" odgovori mati jezno.

"Sama je zamešala, sama naj zajema!"

"To ni beseda, kakršno božja zapoved očeta uči!" reče mati.

"Kaj? Božja zapoved?" — huduje se oče. — "Baba, veš, katera je četrta? Kaj je bilo meni tega treba? Zdaj bom v nedeljo od maše šel, pa bodo ljudje za menoj kazali. Pšenico bom meril, pa me bodo z nagajivostjo vprašali: zakaj je tvoje dekle od oltarja zbežalo? Ako bom polič vina pil jaz pri eni mizi, pri drugi mizi bodo mežikali in dejali: to je tisti, ki mu je hči izpred poroke ubežala!! In če se stari možje na cesti doidejo, rekli bodo v pogovoru: eno dete je imel, pa še to ga je na smeh spravilo ter ga jezikom dalo; on mora velik tepec biti. — Veš, babnica, kaj je to? Vraga veš! Jaz ti povem, da dokler bom živ in bo moj mazinec gibal, hočem biti gospodar v svoji hiši! Kdo jo je silil k poroki? Nihče! Zakaj

mi poslednjo uro to stori, da me vsak berač in vsak malhar gleda in se mi smeje, in me je sram med ljudi iti? Pa bi šel zdaj ponjo? A potlej, kaj še potlej?"

"Ti si oče . . ."

"Kaj oče, oče, oče! — Jaz sem bil!! Ona naj bi bila hči. Zakaj ne poslušaj? Zakaj ne dela, kakor božja zapoved uči? Če je to storila, da je od mene pobegnila, zakaj bi jaz za njo hodil? Ona dobro ve, kje je moja hiša; ona jo je pustila, ona naj je išče. Jaz sem oče bil, bil zmerom; a ona ta dan ni bila hči. Nikdar in nikamor je ne grem iskat!"

Te besede je Smrekar jezno in kriče govoril. Mati je dozdaj pogovarjala samo tiho in jokaje; a na te poslednje besede svojega moža se postavi po konci, kakor še nikdar, kar sta v zakonu, in v najsvetejši jezi reče:

"Ti nimaš človeškega srca! Tebi se tvoj otrok ne smili, kdo se te bo smilil? Ti imaš kamen pod prsmi. Ti si trda lesena klada in mrzel kakor led pozimi. Bodi, kjer si in kar si, in sram te bodi vseh ljudi, ker si dejal, da te jih je sram! Jaz grem ponjo, ker ti nočeš ponjo iti, ter je nočeš za svojo hčer imeti!"

"Pojdi, saj veš kam nazaj!" odgovori mirno Smrekar.

To pa mater v njeni ljubezni do hčere še huje razjezi.

"Če nikoli več ne bom videla praga, katerega prestopaš ti, neusmiljena zver, ki rojenega svojega otroka nočeš poznati . . ."

"Pojdi naglo, pojdi!" odgovori oče precej mirno.

"Grem!"

Rekši vstane žena in zaloputne vrata za seboj.

XXV.

Mati Smrekarica je bila oblekla prazno obleko, in ne izpregovorivši z nobenim človekom v hiši odšla peš, da bi poiskala in videla hčerko.

Njen mož je sam sedel v hiši pri oknu na mizo naslonjen. Gledal je za njo, dokler se je za vrtem skrila. Jezilo ga je menda, ker se ni čisto nič ozrla, kajti dvakrat je počasno na čelo del široko roko in jo čez oči doli do brade potegnil, kakor bi hotel izbrisati vse, kar mu je po glavi rojilo.

Naposled se z obema komolcema v mizo podpre, ogleduje muhe, ki po mizi plešejo, in počasno pipo natlači, potem tobak nažge in kaci petkrat iz ust puhne cele megle dima proti svetemu Boštjanu, ki je na steklo napisah na steni visel na

pol nag in poln pušic. Pa v pipi denes kmašu ni hotelo gorjeti, zato jo položi od sebe.

Nobenega dela nima v mislih, pa vender v hiši ne more biti; ide torej ven, a kmalu pride zope v hišo nazaj. Hlapec ga pride nekaj o delu vprašat, pa ne zve ni belega ni črnega, temveč ozmerjan mora oditi.

Tako mine dan. V mraku se Anton opravi in v naglici napreže najhitrejšo kobilu. Nihče izmejslov se ga ne upa vprašati, kam je namenjen, niti sam nikomur nič ne pove.

Zvečer je bila služabna družina sama pri večerji, nobenega domačega ni bilo pod streho, in o nobenem se ni določno vedelo, kje je. Kar hiša stoji, kaj takega ni bilo! Sicer je prigovor, da kadar ni mačke doma, imajo miši ples, pa tu se ni uresničil. Vsi posli so Franico radi imeli, in skrb, ali jo gospodinja in gospodar pripeljeta nazaj ali ne, vezala je jezike vsem, in prav dolgočasen in žalosten večer se jim je zdel. Še le potem se je začela govorica, ko je velika dekla, staro dekle zmršenih las, v sveti jezi na Smrekarja, srdito žlico ob mizo zagnala, rekoč, da je vse te nesreče, katero je Bog v hišo poslal, kriva samo trma gospodarjeva, ki je siroto v zakon silil. Ko je stara velika de-

kla začela jokati in pastirica je nje ter ugasnena luč je kazala, pomagati, minilo je vse življenje ter razšli spat.

JUTRI SE ZAČNE

Najlepša
in najbolj
vzpodbudna
zgodba vekov

53 PRIZOROV IZ
NOVE ZAVEZE

HALLMARK proudly presents
"The
Prince
of
Peace"

ENTIRELY IN COLOR
CAST OF MORE THAN 3,000

CIRCLE THEATRE

Euclid Ave.
in E. 102 St.

Odrpto vsak dan opoldne do polnoči

Popravimo ogrodja in
fenderje na vašem
avtomobilu

**SUPERIOR BODY &
PAINT CO.**

6605 St. Clair Ave.
EN 1-1633

FRANK CVELBAR, lastnik

**ANGLEŠKO-
SLOVENSKO
BERILO**
(DR. KERNA)

je zopet v zalogi.

Po pošti stane \$3.25.

Dobite ga v potniški
pisarni

AUGUST KOLLANDER
6411 St. Clair Ave.
Cleveland 3, Ohio
U. S. A.

Ali ste prehlajeni?

Pri nas imamo izborni zdravilo
da vam ustavi kašelj in prehlaj
Pridite takoj, ko čutite prehlad.

Mandel Drug

15702 WATERLOO RD.

KE 1-8834

**DVA
POGREBNA
ZAVODA**

za
zanesljivo
izkušeno
sočutno
pogrebno
postrežbo

po
ceni, ki jo SAMI
izberete
pokličite

A. GRDINA & SONS
FUNERAL DIRECTORS
1000 East 9th St.
Cleveland 14, Ohio

NOVICE-- z vsega sveta

NOVICE-- ki jih potrebujete

NOVICE-- ki jih dobite še sveže

NOVICE-- popolnoma nepristranske

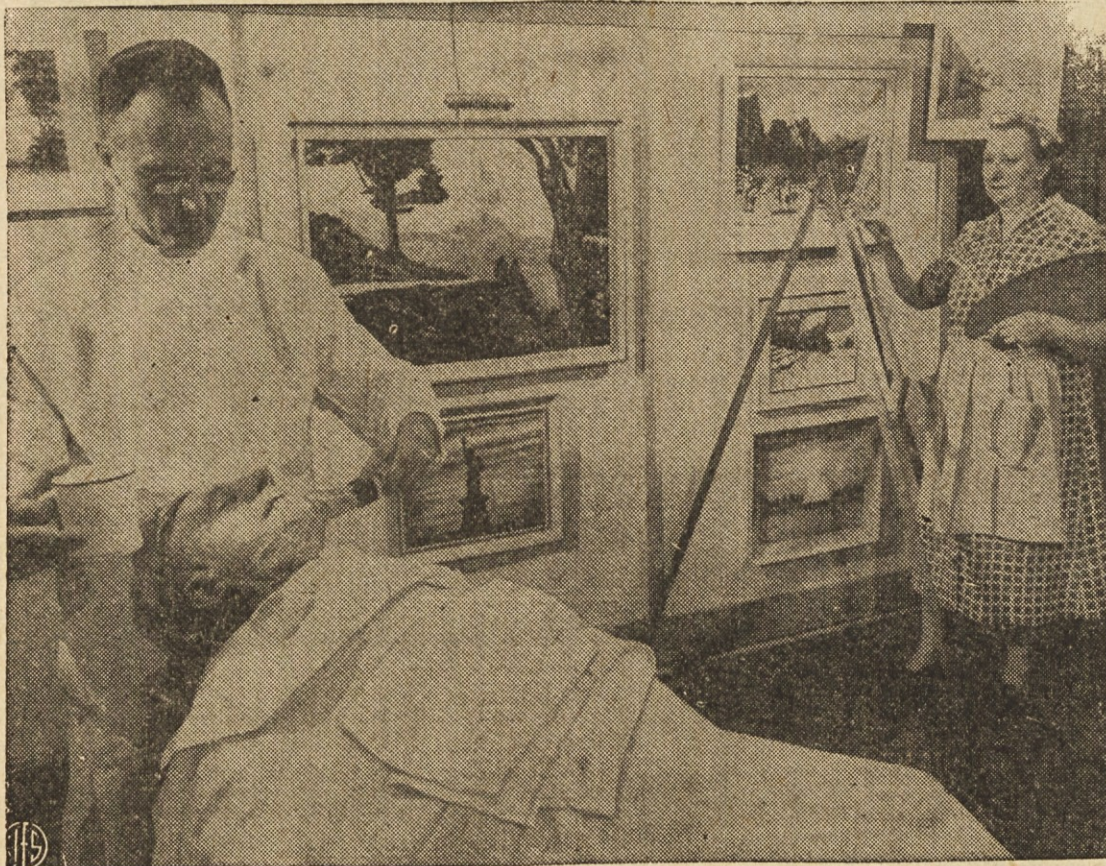
NOVICE-- kolikor mogoče originalne

NOVICE-- ki so zanimive

vam vsak dan prinaša v hišo

AMERIŠKA DOMOVINA

Povejte to sosedu, ki še ni naročen nanjo

SVOJEVRSTNA BRIVNICA — V Chicago, Ill. imajo tole lepo okrašeno brivnico. Mrs. George La Pinska slika v delavnici svojega moža, ki mirno brije svoje goste. Žena ima pet otrok, pa se je pred enim letom navdušila za slikanje. Za poprečno sliko porabi en teden. Sedaj visi v brivnici že 48 njenih del.

Najboljšo Garancijo Zavarovalnine Jamči
Vam in Vašim Otrokom

**KRANJSKO-SLOVENSKA
KATOLIŠKA JEDNOTA**

Najstarejša slovenska podporna organizacija
v Ameriki . . . Posluje že 59. leto

Premoženje nad \$9,000,000
Članstvo nad 43,500

Solventnost K. S. K. Jednote znaša 120.01%

Če hočeš dobro sebi in svojim dragim, zavaruj se pri najboljši,
pošteni in nadsolventni podporni organizaciji —

Kranksko Slovenski Katoliški Jednoti

kjer se lahko zavaruješ za smrtnino, razne poškodbe, operacije, proti
bolezni in onemoglosti.

K. S. K. JEDNOTA sprejema pod svoje okrilje moške in ženske
od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta.

K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejše vrste certifikate sedanje
dobe od \$250.00 do \$5,000.00.

K. S. K. JEDNOTA je prava mati vdov in sirot. Če se nisi član
ali članica te mogočne in bogate katoliške podporne organizacije,
potrudi se in pristopi takoj.

Za pojasnila o zavarovanju in za vse druge podrobnosti
se obrnite na uradnike in uradnice krajevnih društev
K. S. K. Jednote, ali pa na:

GLAVNI URAD
351-353 No. Chicago St. Joliet, Ill.

1894

1952

V blag spomin

PRVE OBLETNICE SMRTI NAŠEGA LJUBLJENEGA
IN SKRBNEGA OČETA

Frank Debelak

ki je zaspal v Gospodu dne 4. marca 1952

Eno leto je že minilo,
odkar so Vas odnesli na božjo
njivo,
položili Vas v jamico
pa zagnili z črno zemljico.

Sladko spite v tihem grobu,
v kraju trajnega miru,
pa na nas ne pozabite
v kraju tam nad zvezdami.

Zalujoči ostali:

FRANK DEBELAK, sin
FRANCES SEGULIN, MARY JANEŽIČ in JOSEPHINE ROJC, hčere
ANNA DEBELAK, snaha
GASPER SEGULIN, STANLEY JANEŽIČ in TONY ROJC, zetje
VNUKI in VNUKINJE

Cleveland, Ohio, 4. marca 1953.